

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою університету

протокол № 15 від 28 квітня 2026 р.,

уведене в дію наказом ректора

від 28.04.2026 р. № 137

Ректор

Богдан БУЯК

Освітня програма підвищення кваліфікації педагогічних,
науково-педагогічних, наукових працівників закладів вищої освіти
та наукових установ

*(розроблено відповідно до вимог щодо розподілу обсягів державного замовлення
на підвищення кваліфікації фахівців окремих галузей економіки та працівників
бюджетної сфери у розрізі галузей знань (спеціальностей), виконавців
державного замовлення, програм підвищення кваліфікації)*

«Організація інклюзивного середовища в закладі освіти»

1. Найменування: «Організація інклюзивного середовища в закладі освіти».

2. Галузь знань – А Освіта.

3. Цільова аудиторія: педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники закладів вищої освіти та наукових установ.

4. Вид підвищення кваліфікації: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

5. Розробники:

1. Мешко Галина Михайлівна, доктор педагогічних наук, професор.

2. Савелюк Наталія Михайлівна, доктор психологічних наук, професор.

3. Удич Зоряна Ігорівна, кандидатка педагогічних наук, доцент.

4. Шульга Ірина Мирославівна, кандидатка педагогічних наук, доцент.

6. Мета: розвиток інклюзивної компетентності педагогів щодо організації доступного, безпечного та ефективного освітнього середовища в закладі освіти.

7. Напрямок: інклюзивна освіта, вища освіта.

8. Обсяг (тривалість навчання): 30 годин (1 кредит ЄКТС).

9. Форма навчання: дистанційна. Навчання здійснюється дистанційно на платформі Moodle з використанням ZOOM. Програма забезпечена презентаційними матеріалами, інтерактивними завданнями.

10. Зміст.

Зміст освітньої програми враховує особливості професійної діяльності педагогічних і науково-педагогічних працівників і визначається основними

напрямами державної політики у сфері освіти; нормативно-правовими засадами інклюзивної освіти; сучасними науковими підходами до створення інклюзивного середовища та універсального дизайну, чинними нормами законодавства у сфері освіти і науки, положенням МОН України щодо впровадження дуальної форми здобуття освіти, Національною рамкою кваліфікацій, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних працівників, запитами замовників освітніх послуг. Програма охоплює ключові компоненти інклюзивного освітнього середовища, передбачає розвиток умінь командної та партнерської взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу, формування навичок стрес-менеджменту і професійної саморегуляції та забезпечує готовність педагогів до практичного впровадження інклюзивного підходу в діяльність.

Зміст програми має практичну спрямованість і охоплює теоретичну, практичну (практико зорієнтовану) і ресурсну (методичну) складові підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників.

№ п/п	Тема	Кількість годин			
		Лекція	Практ.	Самост. робота	Усього
1.	Реалізація міжнародної політики захисту прав людини в національній системі управління інклюзивними процесами	2			
2.	Базові поняття та історичне становлення доступності, інклюзії та безбар'єрності	2			
3.	Раннє втручання як складова системи комплексної підтримки дітей з особливими освітніми потребами	2			
4.	Інклюзивно-ресурсний центр: можливості та ресурси	2			
5.	Комплексний супровід осіб з особливими освітніми потребами: психолого-педагогічний та асистентський вимір	2			
6.	Роль організаційної культури та педагогіки партнерства у впровадженні інклюзивної освіти в закладі освіти	2			
7.	Універсальний дизайн освітнього середовища та розумне пристосування як основа інклюзивної освіти		2		
8.	Ресурсні та сенсорні кімнати в системі розвитку та корекційно-розвиткової роботи з особами з особливими освітніми потребами	2			
9.	Психопрофілактика та подолання професійного вигорання	2			
10.	Психологічні засади подолання кризових і конфліктних ситуацій	2			
11.	Підтримка і розвиток психологічного благополуччя	2			
12.	Професійне здоров'я як умова ефективності освітнього процесу	2			

13.	Професійний стрес. Ресурси стресостійкості	2			
14.	Стрес-менеджмент у професійній діяльності	2			
15.	Стратегування інклюзивного розвитку закладу освіти		2		
	Усього:	26	4		30

11. Методичне та інформаційне забезпечення:

Методичне забезпечення: навчально-методичні посібники, презентації та інтерактивні матеріали для занять; кожному слухачеві буде створено окрему сторінку на сервері електронних курсів ТНПУ (Moodle), де буде розміщена додаткова теоретико-методична і практична інформація.

Інформаційне забезпечення: сучасні освітні платформи (Moodle, Google Classroom); мультимедійні ресурси (інтерактивні вправи); електронні бібліотеки.

Програма передбачає такі види роботи: онлайн-лекції та майстер-класи (платформа Zoom); дискусії й опитування (платформа Zoom); консультації (платформа Zoom); виконання завдань (платформа Zoom).

12. Програмні результати:

➤ здатність аналізувати міжнародну політику захисту прав людини та механізми її реалізації в національній системі управління інклюзивними процесами;

➤ здатність розуміти та інтерпретувати базові поняття доступності, інклюзії та безбар'єрності, а також їх історичне становлення та сучасні підходи;

➤ здатність визначати та обґрунтовувати роль раннього втручання як складової системи комплексної підтримки дітей з особливими освітніми потребами;

➤ вміння орієнтуватися у діяльності інклюзивно-ресурсних центрів, ефективно використовувати їх можливості та ресурси у професійній діяльності;

➤ здатність здійснювати комплексний супровід осіб з особливими освітніми потребами, поєднуючи психолого-педагогічний та асистентський підходи;

➤ вміння формувати інклюзивне освітнє середовище на засадах організаційної культури закладу освіти та педагогіки партнерства;

➤ здатність проектувати та впроваджувати універсальний дизайн освітнього середовища та застосовувати принципи розумного пристосування;

➤ вміння використовувати ресурси сенсорних та ресурсних кімнат у розвитку, корекційно-розвитковій та реабілітаційній роботі;

➤ здатність застосовувати психопрофілактичні технології для подолання професійного вигорання та підтримки професійного здоров'я;

➤ вміння застосовувати психологічні підходи до подолання кризових і конфліктних ситуацій у професійній діяльності;

➤ здатність підтримувати і розвивати психологічне благополуччя особистості та спільноти;

- знання ефективних способів і ресурсів стресостійкості; уміння продуктивно функціонувати в стресогенних ситуаціях професійної діяльності;
- уміння протистояти професійному стресу та професійному вигоранню; володіння конструктивними копінг-стратегіями;
- здатність розробляти та реалізовувати стратегії інклюзивного розвитку закладу освіти;
- вміння організовувати міжвідомчу та міждисциплінарну взаємодію у процесі впровадження інклюзивних практик.

13. Перелік сформованих компетентностей.

Загальні компетентності:

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями у сфері інклюзивної освіти та психолого-педагогічного супроводу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях, зокрема в умовах інклюзивного освітнього середовища;
- розуміння сучасних стратегій розвитку освіти, інклюзивних процесів та формування безбар'єрного середовища;
- знання нормативно-правової бази у сфері захисту прав людини та забезпечення інклюзивної освіти;
- здатність до міжособистісної взаємодії, командної роботи та партнерської співпраці;
- здатність зберігати професійне здоров'я, протистояти стресам та запобігати професійному вигоранню.

Фахові компетентності:

- здатність аналізувати міжнародну та національну політику у сфері інклюзії та захисту прав людини і застосовувати її у професійній діяльності;
- здатність розуміти та впроваджувати принципи доступності, інклюзії та безбар'єрності в освітньому середовищі;
- здатність організовувати та реалізовувати раннє втручання як складову комплексної підтримки дітей з особливими освітніми потребами;
- вміння використовувати ресурси інклюзивно-ресурсних центрів у процесі психолого-педагогічного супроводу;
- здатність здійснювати комплексний психолого-педагогічний та асистентський супровід осіб з особливими освітніми потребами;
- вміння формувати інклюзивне освітнє середовище на засадах організаційної культури та педагогіки партнерства;
- здатність проектувати та впроваджувати універсальний дизайн освітнього середовища та принципи розумного пристосування;
- вміння використовувати ресурсні та сенсорні кімнати у корекційно-розвитковій та реабілітаційній роботі;
- здатність застосовувати психопрофілактичні технології для запобігання професійному вигоранню та підтримки професійного здоров'я;
- вміння застосовувати психологічні підходи до подолання кризових і конфліктних ситуацій у професійній діяльності;
- здатність забезпечувати психологічне благополуччя особистості та освітньої спільноти;

- здатність управляти професійним стресом, долати наслідки стресових ситуацій і швидко відновлюватися після стресів;
- здатність організовувати міжвідомчу та міждисциплінарну взаємодію у процесі інклюзивного супроводу;
- вміння розробляти та реалізовувати стратегії інклюзивного розвитку закладу освіти;
- здатність оцінювати та вдосконалювати інклюзивні практики в освітньому середовищі.

14. Вартість – https://tnpu.edu.ua/faculty/cpo/rozrakhunki-vartost-nadannya-osv-tn-kh-poslug-za-byudzhetnoyu-programoyu-2201250.php?bitrix_include_areas=Y&clear_cache=Y.

15. Документ про результати навчання

Видається свідоцтво відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 р. №800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» та наказом Міністерства освіти і науки України від 30. 10. 2020 р. №1341 «Про затвердження Методичних рекомендацій для професійного розвитку науково-педагогічних працівників» і оприлюднюється в реєстрі виданих свідоцтв на офіційному сайті ТНПУ.